

Analýza informácií, ktoré majú školy podľa zákona povinnosť zverejňovať

(vrátane odporúčaní pre ich efektívnejší zber, lepšiu prezentáciu a väčší prínos pre širokú verejnosť)

„Co neměříme, ani neřídíme“

Tento titulok dal poradca ministra zdravotníctva v ČR Pavel Vepřek [článku](#) o potrebe merania kvality a efektívnosti v zdravotníctve, ktorý bol zverejnený v časopise Euro 16.4.2012. Nazdávame sa, že potreba merať kvalitu a efektívnosť začína byť rovnako aktuálna aj v školstve.

Analýzu vypracovali:

Peter Klátik a Matej Tunega
analytici spolupracujúci s INEKO

Tel: 02 / 5341 1020

november 2012

Cieľom analýzy je priniesť prehľad o sade informácií, ktoré majú povinnosť zverejňovať základné a stredné školy v SR a ktoré môžu vypovedať o ich kvalite a výsledkoch vzdelávania. Súčasne v nej navrhujeme odporúčania, ktoré ďalšie informácie by mala dostávať verejnosť a tiež odporúčania na zlepšenie zberu a prezentácie týchto údajov. Zastávame názor, že pokiaľ majú ľudia viac kvalitných informácií, dokážu sa na ich základe lepšie rozhodovať napríklad pri voľbe konkrétnej školy. Ak tiež rodičom, žiakom ale aj samotným školám umožníme vzájomné porovnávanie škôl podľa relevantných kritérií, môže to prispieť k zvyšovaniu celkovej kvality vzdelávania.

Analýza je určená pre tvorcov politik v oblasti vzdelávania, ako aj pre verejnosť zaujímavú sa o spôsoby merania kvality a efektívnosti v regionálnom školstve.

Pozrite si tiež portál INEKO zverejňujúci konkrétne informácie o základných a stredných školách v SR: <http://skoly.ineko.sk/>.

Názor Eugena Jurzycu, exministra školstva, o motivácii pre sledovanie, analyzovanie a zverejňovanie informácií v oblasti školstva

Školstvo by malo pomáhať mladým ľuďom starať sa v budúcnosti úspešne o seba, rodinu a spoločnosť. A pomáha? Vieme, do akej miery? A do akej miery v tom pomáhajú jednotlivé školy? Veru, nie veľmi. Lenže ako chceme bez spätnej väzby, aby rodičia vytvárali tlak na zlepšenie základných škôl, aby dali deti na stredné školy, ktoré pripravujú absolventov úspešných v praxi alebo na ďalšom štúdiu? Ako chceme, aby stredné školy a stredoškolské odbory, ktoré „vyrábajú“ nezamestnaných, postupne uvoľňovali svoje miesto školám, ktoré vedia na život či vysokú školu pripravovať lepšie? Ako chceme, aby bol dobrý učiteľ spoločnosťou morálne ocenený, ak nevieme, ktorý to je? Ako chceme, aby spoločnosť (napríklad obec, miestni podnikatelia, rodičia) pomohla zaostávajúcej obecnej základnej škole, ak nevie, že zaostáva?

„Za Márie Terézie“ mohla spoločnosť merať výsledky škôl ľahko. Cieľ bol naučiť deti čítať a písať. Ak to vedeli, školstvo fungovalo. Dnes je ale svet oveľa, oveľa zložitejší a taká je aj príprava naň. Zložitejšia je aj spätná väzba. Kým pred dvesto rokmi stačilo na „výstupnú kontrolu kvality“ a následný návrh korekčných opatrení zopár inšpektorov, dnes to nejde bez dobre informovanej verejnosti. To zamestnávateľ vyšle zatiaľ najspoľahlivejší signál o tom, či napríklad stredná odborná škola pripravila dobre svojich žiakov na trh práce. Cez ich zamestnanie (alebo nezamestnanie) a výšku platu. Ak sú následne takéto signály praxe štatisticky spracované a zverejnené, rýchlo rastie záujem o najúspešnejšie školy. Je to najrýchlejší mechanizmus na prepojenie ponuky stredných škôl a časti potrieb praxe. Spracovanie a zverejnenie informácií o uplatniteľnosti absolventov na trhu práce je však zatiaľ len úzkou lávkou informačne prepájajúcou život absolventov a prípravu naň. Na to, aby sa z nej stal most, budú potrebné ešte mnohé zmeny.

Pri základných školách sú to dobre informovaní rodičia, ktorých tlak môže školy pružne prispôbovať čoraz rýchlejšie sa meniacemu zložitému svetu. Avšak rodičia či širšia verejnosť nevytvoria tlak bez spracovaných a zverejnených informácií o tom, ako školy deti na dnešný život pripravujú. Aj samotné školy, ich učitelia a riaditelia potrebujú spätnú väzbu, ktorá im umožní porovnať sa s ostatnými, vidieť, kde sú ich žiaci, kde priemer a kde je špička. Nuž a štát takéto dáta potrebuje pre svoje rozhodnutia tiež. Dnes sú to informácie napríklad o tom, ako vedia žiaci pochopiť prečítaný text, ako vedia logicky rozmýšľať, v budúcnosti to zrejme budú aj informácie o tom, ako ich škola pripravila na partnerský život, starostlivosť o rodinu, komunitu, na život zamestnanca či manažéra, na výber v nekonečnom množstve alternatív, ktoré dnešný svet ponúka (na rozdiel od sveta, v ktorom povinná škola a aj jej náplň vznikali).

Eugen Jurzyca, október 2012

bývalý minister školstva, v súčasnosti odborný konzultant INEKO

1. Zhrnutie

1.1 Hlavné problémy pri zlepšovaní dostupnosti informácií

1. Dnes zverejňované informácie rodičia často nedokážu využívať, keďže im nemusia kvôli zložitosti rozumieť. Základným problémom je neexistencia jednoduchej informácie o kvalite škôl, ktorá by slúžila na ich vzájomné porovnanie a ktorú by tak zároveň mohli rodičia využiť pri výbere školy, alebo vytváraní tlaku na školu na zvyšovanie jej kvality. Tiež takmer neexistujú centrálné služby (portály, databanky a registre), ktoré by umožňovali efektívnejší zber a spracovanie údajov v jednotnej forme umožňujúcej jednoduché porovnávanie. Výnimkou je portál INEKO (skoly.ineko.sk), na ktorom sme sa pokúsili zhrnúť a v porovnateľnej forme poskytnúť verejnosti dostupné užitočné informácie o základných a stredných školách. Niektoré ďalšie informácie prináša Mapa regionálneho školstva ÚIPŠ (mapaskol.iedu.sk).
2. Nevieme merať tzv. "pridanú hodnotu škôl", podľa ktorej by sa dali školy porovnávať, zatiaľ tiež chýbajú niektoré nástroje k dosiahnutiu tohto cieľa. Pod pridanou hodnotou rozumieme rozdiel v kvalite zručností a vedomostí, ktoré dosahujú žiaci pri vstupe do školy a pri výstupe z nej, t.j. aké zručnosti a vedomosti škola odovzdala svojim žiakom.
3. Správy o výchovno-vzdelávacej činnosti (VVČ) škôl nemajú univerzálnu štruktúru (školy pristupujú k ich vypracovaniu rôzne) a nie je ani presne stanovená špecifikácia každého ich bodu, v dôsledku čoho sa v nich obtiažne vyhľadáva a je náročné porovnať údaje medzi školami.

1.2 Hlavné odporúčania

1. Zaviesť „Testovanie 0“ resp. „Monitor 0“ (t.j. štandardizované testy pre deti pri vstupe na základnú školu), plošne spustiť Testovanie 5 (štandardizované testy v 5. ročníku základných škôl, pre ktoré v súčasnosti prebieha pilotné overovanie testovacích nástrojov) a zabezpečiť ostatné kroky potrebné pre meranie a zverejňovanie pridanej hodnoty škôl – rozdielu medzi dosiahnutými výsledkami žiakov na výstupe zo školy a na vstupe do školy (resp. daného stupňa vzdelávania). Pri meraní pridanej hodnoty strednej školy odporúčame sledovať rozdiel medzi výsledkami jej žiakov v Testovaní 9 (štandardizované testy v 9. ročníku základných škôl), teda pri vstupe na strednú školu, a ich výsledkami v písomnej forme externej časti maturitných skúšok, teda pri ukončení strednej školy. Na tento účel je potrebné prepojiť databázy Národného ústavu

certifikovaných meraní vzdelávania (NÚCEM), ktorý spravuje výsledky záverečných testov žiakov základných a stredných škôl. Navyše, v oboch prípadoch merania pridanej hodnoty, u ZŠ aj SŠ, by bolo vhodné pre kvalitné meranie získaných vedomostí žiakov testovať skôr znalosti v jednotlivých oblastiach ako v predmetoch, keďže nie vždy existujú totožné resp. adekvátne predmety u rôznych vekových kategórií žiakov.

2. Sledovať a zverejňovať priemernú mzdu absolventov stredných škôl.
3. Sledovať a zverejňovať mieru nezamestnanosti absolventov stredných škôl v regionálnom kontexte (pomer miery nezamestnanosti absolventov škôl a priemernej nezamestnanosti v okrese alebo kraji, kde tieto školy sídlia) a tiež v kontexte vyštudovaného odboru (pomer miery nezamestnanosti absolventov škôl a priemernej nezamestnanosti v danom odbore).
4. Zverejňovať, na ktoré vysoké školy sa zapisujú, na ktorých vysokých školách študujú a na ktorých vysokých školách ukončujú absolventi každej strednej školy (v tejto súvislosti odporúčame zaviesť centrálnu evidenciu výsledkov prijímacích skúšok a zápisov na vyššie stupne štúdia - SŠ aj VŠ).
5. Sledovať úspešnosť absolventov stredných škôl aj na prijímacích pohovoroch na zahraničné vysoké školy (odporúčame zaviesť dotazníkové zisťovanie).
6. V správach o VVČ prezentovať príbehy úspešných absolventov školy.
7. Presnejšie špecifikovať obsah vybraných bodov správy o VVČ a stanoviť pre ne presnú štruktúru (cieľom je dosiahnuť čo najväčšiu užitočnosť vyplývajúcu zo zverejnených údajov vďaka zabezpečeniu ich jednotnej formy a porovnateľnosti).
8. Doplniť správy o VVČ o informácie o spolupráci škôl so súkromným sektorom pri zabezpečovaní praxe, či umiestňovaní absolventov na trhu práce (napr. aké majú dohody so zamestnávateľmi).
9. V správach o VVČ tiež informovať o učiteľoch, ktorí ťažiskovo pripravovali úspešných žiakov v oblastiach, v ktorých žiaci dosiahli úspechy v súťažiach.
10. Vytvoriť a prevádzkovať portál s informáciami o školách, ktorý by nielen zastrelil informácie zo správ o VVČ a prístup k nim, ale by obsahoval aj mnohé ďalšie merateľné ukazovatele, ako napr. priemernú mzdu a mieru nezamestnanosti absolventov, výsledky žiakov v Testovaniach, externých častiach Maturít, súťažiach, olympiádach či informácie o finančných zdrojoch školy v prepočte na 1 žiaka (ako príklad môže slúžiť britský portál <http://www.education.gov.uk/schools/performance/> spravovaný tamojším ministerstvom školstva). Dôležitý by bol pritom dôraz na prehľadnú a užívateľsky prívetivú formu zobrazovania údajov vrátane možnosti ich porovnávania medzi vybranými školami.

11. Zamedziť duplicitnému poskytovaniu informácii školami s cieľom odľahčiť ich od administratívnej záťaže. Ministerstvo by malo zabezpečiť, aby po prvom vykázaní údajov boli dané údaje poskytnuté všetkým príslušným prijímateľom údajov, ktorých určuje zákon či vyhlášky.
12. Zabezpečiť umiestnenie správ o VVČ na webových stránkach škôl na viditeľnom, resp. ľahko dostupnom mieste.
13. Zvážiť možnosť zavedenia povinnosti napríklad samosprávnych krajov bezplatne pomáhať rodičom v prípade záujmu o pomoc pri výbere strednej školy pre svoje deti (napr. vytvorenie webovej stránky s odpoveďami na často kladené otázky).

2. Analýza

Cieľom tejto analýzy je priniesť čitateľovi komplexný prehľad o sade informácií, ktoré majú povinnosť zverejňovať základné a stredné školy v SR. Medzi užitočné informácie, ktoré má zmysel analyzovať, patria informácie, ktoré:

- priamym alebo nepriamym spôsobom vypovedajú o dosiahnutých výsledkoch žiakov školy,
- priamym alebo nepriamym spôsobom vypovedajú o snahe školy poskytnúť žiakom čo najkvalitnejšie vzdelanie a čo najlepšie podmienky pre dosiahnutie tohto cieľa,
- umožnia rodičom kvalifikovanejšie rozhodovanie pri výbere školy pre ich deti.

Na základe viacerých zákonov majú všetky základné a stredné školy povinnosť zverejňovať viaceré dokumenty. Zverejňovaním sa myslí umiestnenie na svojej internetovej stránke, alebo pokiaľ ju škola nemá, tak na inom verejne dostupnom mieste, napríklad "v škole na obvyklom mieste". Už tu však narážame na problém, keďže viaceré školy, ktoré webovú stránku majú zriadenú, na nej niektoré z povinne zverejňovaných dokumentov umiestnené nemajú, hoci ich umiestnené majú mať. Ďalším problémom je fakt, že ak aj dokument majú na webe umiestnený, je relatívne skrytý, a preto ho pravdepodobne bude problém na príslušnej stránke nájsť (najmä pre menej skúsených používateľov internetu).

Informácie, ktoré majú školy povinnosť zverejňovať, sú vždy súčasťou komplexnejších dokumentov. Tieto dokumenty možno rozdeliť do troch kategórií: administratívno-technické (zasadnutia rád, správy o hospodárení), výchovno-vzdelávacie (školský vzdelávací program a výchovný program) a hodnotiace (správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach). Z hľadiska bodov uvedených v prvom odseku má zmysel uvažovať obsah

výchovno-vzdelávacích a hodnotiacich dokumentov. Školský vzdelávací program obsahuje počet vyučovacích hodín týždenne pre každý predmet a každý ročník každej formy štúdia, ktorá sa na škole vyučuje, a ponúka tak podrobné informácie o zameraní danej školy. Tieto informácie možno následne nájsť aj v rozvrhu hodín pre každú triedu, avšak nevypovedajú o kvalite školy, resp. o faktoroch, ktoré by mohli pomôcť rodičom pri rozhodovaní. Na tento účel slúži predovšetkým správa o výchovno-vzdelávacej činnosti. Obsahom ďalšieho textu je preto analýza tejto správy, ktorá by mala byť akýmsi "profilom" školy pre rodičov.

2.1. Správa o výchovno-vzdelávacej činnosti

Povinnosť spracúvať správy o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach (ďalej len „správa o VVČ“) je legislatívne nariadená od roku 2004, keď nadobudol účinnosť Zákon č. 596/2003 Z. z. (o štátnej správe v školstve a školskej samospráve).

Avšak až s účinnosťou od 1. februára 2006 platí vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 9/2006 Z. z. o štruktúre a obsahu správ o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach škôl a školských zariadení, ktorá stanovuje štruktúru a obsah správ o VVČ škôl a školských zariadení.

Obsah, ktorý musí obsahovať každá správa o VVČ, určuje § 2 ods. 1 písm. a) – p) vyhlášky č. 9/2006 Z. z.. Nemenej podstatným obsahom správy o VVČ, aj keď nie povinným (lebo správa o VVČ tieto informácie môže, ale nemusí obsahovať), sú aj informácie o oblastiach uvedených v § 2 ods. 2 písm. a) – d) vyhlášky č. 9/2006 Z. z.. Súhrn povinných aj nepovinných súčastí správy o VVČ je uvedený v ďalšom texte v tejto analýze.

Ak má škola zriadené aj súčasti školy (napr. ZŠ s materskou školou), spracúva len jednu správu o VVČ. Riaditeľ túto správu v súlade so zákonom č. 596/2003 Z. z. predkladá zriaďovateľovi školy na schválenie a Rade školy na vyjadrenie.

Správu o VVČ, v súlade so zákonom č. 596/2003 Z. z., po jej prerokovaní v pedagogickej rade spolu s vyjadrením Rady školy predkladá riaditeľ školy zriaďovateľovi školy. V prípade, ak má zriaďovateľ výhrady k obsahu správy o VVČ, môže požiadať Štátnu školskú inšpekciu o posúdenie týchto výhrad. Posudzovanie opodstatnenosti výhrad zriaďovateľa voči obsahu správ o VVČ posudzuje len Štátna školská inšpekcia, ktorá ako jediná má túto kompetenciu ustanovenú v § 5 ods. 8 zákona č. 596/2003 Z. z..

Správa o VVČ sa spracúva vždy vo vzťahu k jednému školskému roku. V prípade, ak má škola zriadenú internetovú stránku, zverejňuje na nej riaditeľ školy správu o VVČ najneskôr do 31. decembra roka, v ktorom skončil školský rok, ktorého sa správa o VVČ týka.

Správa o VVČ musí obsahovať:

- a. základné identifikačné údaje o škole:
 1. názov školy,
 2. adresu školy,
 3. telefónne a faxové čísla školy,
 4. internetovú a elektronickú adresu školy,
 5. údaje o zriaďovateľovi školy,
 6. mená vedúcich zamestnancov školy s určením ich funkcie,
 7. údaje o rade školy a iných poradných orgánoch školy,
- b. údaje o počte žiakov školy vrátane žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo údaje o počte detí v školskom zariadení,
- c. údaje o počte zapísaných žiakov do prvého ročníka základnej školy; údaje o počtoch a úspešnosti žiakov na prijímacích skúškach a ich následnom prijatí na štúdium na strednej škole,
- d. údaje o počte prijatých žiakov do prvého ročníka strednej školy; údaje o počtoch a úspešnosti uchádzačov na prijatie,
- e. údaje o výsledkoch hodnotenia a klasifikácie žiakov podľa poskytovaného stupňa vzdelania,
- f. zoznam študijných odborov a učebných odborov a ich zameraní, v ktorých škola zabezpečuje výchovu a vzdelávanie, zoznam uplatňovaných učebných plánov,
- g. údaje o počte zamestnancov a plnení kvalifikačného predpokladu pedagogických zamestnancov školy,
- h. údaje o ďalšom vzdelávaní pedagogických zamestnancov školy,
- i. údaje o aktivitách a prezentácii školy na verejnosti,
- j. údaje o projektoch, do ktorých je škola zapojená,
- k. údaje o výsledkoch inšpekčnej činnosti vykonanej Štátnou školskou inšpekciou v škole,
- l. údaje o priestorových a materiálno-technických podmienkach školy,
- m. údaje o finančnom a hmotnom zabezpečení výchovno-vzdelávacej činnosti školy, a to:
 1. dotáciách zo štátneho rozpočtu na žiakov,
 2. príspevkoch na čiastočnú úhradu nákladov spojených s hmotným zabezpečením školy od rodičov alebo inej osoby, ktorá má voči žiakovi vyživovaciu povinnosť,

3. finančných prostriedkoch prijatých za vzdelávacie poukazy a spôsobe ich použitia v členení podľa financovaných aktivít,
 4. finančných prostriedkoch získaných od rodičov alebo zákonných zástupcov žiakov, právnických osôb alebo fyzických osôb a spôsob ich použitia v členení podľa finančných aktivít,
 5. iné finančné prostriedky získané podľa osobitných predpisov,
- n. cieľ, ktorý si škola určila v koncepčnom zámere rozvoja školy na príslušný školský rok, a vyhodnotenie jeho plnenia,
 - o. oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky, a oblasti, v ktorých sú nedostatky a treba úroveň výchovy a vzdelávania zlepšiť vrátane návrhov opatrení,
 - p. výsledky úspešnosti školy pri príprave na výkon povolania a uplatnenie žiakov na pracovnom trhu alebo ich úspešnosť prijímania na ďalšie štúdium.

Správa o VVČ môže obsahovať aj ďalšie informácie o:

- a. psychohygienických podmienkach výchovy a vzdelávania v škole,
- b. voľnočasových aktivitách školy,
- c. spolupráci školy s rodičmi, o poskytovaní služieb deťom, žiakom a rodičom,
- d. vzájomných vzťahoch medzi školou a deťmi alebo žiakmi, rodičmi a ďalšími fyzickými osobami a právnickými osobami, ktoré sa na výchove a vzdelávaní v školách podieľajú.

Vyhľadávka teda upravuje obsah správy o VVČ, avšak nie formu, v ktorej majú byť jednotlivé body spracované. Z toho vznikajú viaceré problémy:

- obtiažne vyhľadávanie v dokumente, ktorý nemá univerzálnu štruktúru (školy pristupujú k jeho vypracovaniu rôzne),
- nie je presne stanovená špecifikácia každého bodu, z čoho vyplýva, že každá škola si ho môže vysvetliť po svojom,
- nie je možné efektívne porovnávanie viacerých škôl v jednom konkrétnom bode (alebo vo viacerých bodoch).

2.2. Odporúčania

Preto navrhujeme:

- Presnejšie špecifikovať obsah vybraných bodov správy o VVČ (vybraných tak, aby sa znížilo byrokratické zataženie škôl) a stanoviť pre ne presnú štruktúru: napr. tabuľky alebo zoznamy, do ktorých sa budú vyplňať presne definované hodnoty – buď čísla, alebo hodnoty z nejakého povoleného zoznamu (cieľom je zabezpečiť jednotnosť a predísť nejednoznačnosti pri interpretácii obsahu jednotlivých bodov).
- Vytvoriť centrálnu databanku spravovanú ministerstvom, do ktorej budú tieto údaje zadávané (v štruktúrovanej a jasne definovanej forme). Snažiť sa pritom o to, aby školy nemuseli žiadne údaje vykazovať viacnásobne – ministerstvo by malo zabezpečiť, aby po prvom vykázaní údajov boli dané údaje poskytnuté všetkým príslušným prijímateľom údajov, ktorých určuje zákon či vyhlášky. Vloženie údajov do databanky by tak mohlo napríklad nahradiť vykazovanie údajov zvlášť do Rezortného informačného systému (RIS) a zvlášť do správ o VVČ či iných výkazov – správy o VVČ by totiž boli automaticky generované systémom priamo vo výslednej forme hneď po vložení údajov do databanky.
- Podľa možností zabezpečiť naplnenie tejto databanky aj údajmi zo správ o VVČ za predchádzajúce 3 školské roky (napríklad na základe údajov uložených v systéme RIS).
- Sprístupniť túto databanku verejnosti, pričom zároveň odporúčame, aby Ministerstvo školstva SR prevádzkovalo komplexný portál s informáciami o školách, ktorý by bol nadstavbou databanky a z nej by zabezpečoval dostupnosť informácií. Tento portál by teda nielen zastrelil informácie zo správ o VVČ a prístup k nim, ale by obsahoval aj mnohé ďalšie merateľné ukazovatele, ako napr. priemernú mzdu a mieru nezamestnanosti absolventov, výsledky žiakov v Testovaniach, externých častiach Maturít, súťažiach či informácie o finančných zdrojoch školy v prepočte na 1 žiaka. Dôležitý by bol pritom dôraz na prehľadnú a užívateľsky prívetivú formu zobrazovania údajov vrátane možnosti ich porovnávania medzi vybranými školami (ako inšpirácia by mohol slúžiť portál <http://skoly.ineko.sk/>). Údaje na portáli odporúčame doplniť za čo najviac dostupných uplynulých školských rokov a ďalej ich aspoň jedenkrát ročne aktualizovať.
- Umožniť návštevníkom databanky vytvárať a tlačiť si rôzne zostavy vytvorené zo správ o VVČ na základe vlastných preferencií, resp. na základe zobrazovaných dát.
- Zabezpečiť, aby databanka umožňovala zástupcom škôl na základe vložených údajov za ich školu vygenerovať správu o VVČ v databázovom formáte a tiež vo formáte PDF v takej podobe, ktorá bude jednotná s ostatnými školami a vhodná na zverejnenie na webovej stránke školy.

- Zabezpečiť umiestnenie správ o VVČ na webových stránkach škôl na viditeľnom, resp. ľahko dostupnom mieste.

Je pravda, že niektoré časti správy sa nedajú úplne previesť do štruktúrovanej formy (napr. oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky, a oblasti, v ktorých sú nedostatky a treba úroveň výchovy a vzdelávania zlepšiť vrátane návrhov opatrení), avšak vždy treba textovú časť ponechať iba v minimálnej možnej miere, na dokreslenie obrazu o škole.

Okrem toho, že správa o VVČ nemá momentálne vhodnú formu, neobsahuje ani niektoré údaje o škole, ktoré môžu byť pre verejnosť relevantné, alebo tieto body obsahuje v nedostatočnej podrobnosti. Body, ktoré obsahuje, ale nedostatočne dobre, sa dajú presnejšie špecifikovať pri tvorbe štruktúry databanky pre novú evidenciu správ o VVČ.

Užitočné by boli najmä kvalitné informácie o ďalšom uplatnení absolventov, príkladom teda môže byť bod „p)“, ktorý správa má obsahovať, no problémom je, že v súčasnosti nie sú dobre zabezpečené podmienky pre spracovanie všetkých potrebných údajov (pre splnenie tohto cieľa je potrebné vykonať externé kroky, napr. spáročovanie rôznych databáz, čo vyžaduje súčinnosť viacerých inštitúcií). Konkrétne sa jedná napríklad o tieto informácie, ktoré by bolo prínosné uvádzať v rámci bodu „p)“:

- Podiel absolventov školy prijatých na ďalšie štúdium na vysokej škole v členení podľa jednotlivých vysokých škôl a fakúlt. Poznámka: V tomto bode je vhodné sledovať aj študentov prijatých na zahraničné vysoké školy, pričom v takom prípade nie je dostačujúce spáročovanie slovenských databáz. Aby bolo možné získať potrebné informácie aj o absolventoch SŠ, ktorí pokračujú v štúdiu v zahraničí, bolo by zrejme potrebné zaviesť pre absolventov SŠ dotazníkový prieskum. Takáto forma prieskumu v súčasnosti napríklad úspešne prebieha v Taliansku, kde navyše zisťujú aj ďalšie informácie o úspechoch absolventov, resp. o ich výsledkoch či uplatnení na trhu práce.
- Údaje o miere evidovanej nezamestnanosti a priemernej mzde absolventov školy. Mieru tzv. absolventskej nezamestnanosti sleduje už dnes Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, avšak na zisťovanie priemernej mzdy absolventov stredných škôl je potrebné pomocou rodného čísla prepojiť register žiakov, študentov a poslucháčov s databázou Sociálnej poisťovne, ktorá spravuje údaje o vymeriavacích základoch. Vhodné by tiež bolo sledovanie distribúcie miezd.
- Údaje o nezamestnanosti je vhodné uvádzať aj v regionálnom kontexte, napr. prostredníctvom uvádzania pomeru, o koľko vyššiu alebo nižšiu mieru nezamestnanosti dosahujú absolventi danej školy v pomere s priemernou mierou nezamestnanosti v okrese alebo kraji, kde táto škola sídli. Rovnaké údaje je nutné tiež uvádzať v kontexte

vyštudovaného odboru (pomer miery nezamestnanosti absolventov škôl a priemernej nezamestnanosti v danom odbore).

K bodom, ktoré správa v súčasnosti vôbec neobsahuje a boli by pre ňu prínosom, patria:

- Meranie pridanej hodnoty školy v jednotlivých predmetoch – rozdielu medzi dosiahnutými výsledkami žiakov na výstupe zo školy a na vstupe do školy. Pri meraní pridanej hodnoty strednej školy ide o rozdiel medzi výsledkami žiakov, ktorí išli na príslušnú školu, v Testovaní 9, a ich výsledkami v písomnej forme externej časti maturitných skúšok. Na tento účel je potrebné prepojiť databázy Národného ústavu certifikovaných meraní vzdelávania (NÚCEM), ktorý spravuje výsledky záverečných testov žiakov základných a stredných škôl. Pri meraní pridanej hodnoty základnej školy ide o rozdiel medzi schopnosťami a zručnosťami (vzhľadom k vekovým možnostiam) pri nástupe do školy, resp. pri nástupe do 5. ročníka, a pri odchode zo školy. Na tento účel opäť treba prepojiť databázy NÚCEM, ktorý spravuje Testovanie 5 a Testovanie 9, avšak pre meranie schopností žiakov pri nástupe do školy by bolo potrebné zaviesť nové testovanie, tzv. „Testovanie 0“ resp. „Monitor 0“, ktorý pri zohľadnení schopností 6 - 7 ročných detí dokáže čo najobjektívnejšie odmerať ich zručnosti a schopnosti. Navyše, v oboch prípadoch merania pridanej hodnoty, u ZŠ aj SŠ, by bolo vhodné pre kvalitné meranie získaných vedomostí žiakov testovať skôr znalosti v jednotlivých oblastiach ako v predmetoch, keďže nie vždy existujú totožné resp. adekvátne predmety u rôznych vekových kategórií žiakov. Poznámka: pre zavedenie Testovania 5 má v šk. roku 2012/13 prebehnúť pilotné overovanie testovacích nástrojov; termín plošného spustenia Testovania 5 je predbežne šk. rok 2014/15).
- Rôzne výstupy na základe zavedenia centrálnej evidencie výsledkov prijímacích skúšok na vyššie stupne štúdia – absolventov základných škôl na stredné školy a absolventov stredných škôl na vysoké školy. Vďaka centrálnej evidencii možno sústreďovať na jednom mieste informácie o tom, na ktorých vysokých školách študujú absolventi každej strednej školy a na ktorých stredných školách študujú absolventi každej základnej školy. Bolo by napríklad tiež možné určiť, absolventi ktorých stredných škôl typicky tvoria podstatnú časť prijatých na vybranú vysokú školu (a to isté analogicky aj vo vzťahu strednej školy a základných škôl). Na tento účel je potrebné prepojiť register žiakov, študentov a poslucháčov (ktorý eviduje údaje o žiakoch základných a stredných škôl) s centrálnym registrom študentov (ktorý eviduje študentov slovenských vysokých škôl). Pri absolventoch každej základnej školy by zoznam stredných škôl, na ktoré idú, mal obsahovať aj mieru evidovanej nezamestnanosti a priemernú mzdu absolventov príslušnej strednej školy. Pri absolventoch každej strednej školy by zoznam vysokých škôl, na ktoré idú, mal obsahovať aj mieru evidovanej nezamestnanosti a priemernú mzdu absolventov príslušnej vysokej školy.

- Informácie o spolupráci školy so súkromným sektorom pri zabezpečovaní praxe, či umiestňovaní absolventov na trhu práce (napr. dohody s vybranými zamestnávateľmi).
- Prezentovanie príbehov úspešných absolventov.
- Informácia o učiteľoch, ktorí ťažiskovo pripravovali úspešných žiakov v oblastiach, v ktorých žiaci dosiahli úspechy vo vybraných súťažiach (napr. úspechy, za ktoré MŠ SR prideluje školám dodatočné finančné prostriedky za „mimoriadne výsledky žiakov“). K menám učiteľov by bolo vhodné uvádzať aj počty žiakov, ktorí dané výsledky dosiahli, aj informáciu o konkrétnych úspechoch žiakov.
- Zvážiť možnosť zavedenia povinnosti napríklad samosprávnych krajov bezplatne pomáhať rodičom v prípade záujmu o pomoc pri výbere strednej školy pre svoje deti. Pomôcť pri výbere by mohlo napríklad vytvorenie webovej stránky s odpoveďami na často kladené otázky a v prípade potreby aj poskytnutie dodatočných rád. Aby bolo možné posúdiť prínos tejto aktivity a činnosť jednotlivých ľudí poskytujúcich rady, komunikácia s rodičmi by prebiehala elektronicky a bola by zaznamenávaná a vyhodnocovaná.